

то са намѣрваше при послѣдното си издѣхваніе. И паистина, появилахъ са таквизи хора, спасителніятъ гласъ на които, като грѣмъ порази и смути Българитѣ отъ начало и тѣ неповѣрвахъ въ искренността на този гласъ а мислѣхъ, че това е саркастическа насмѣшка надъ тѣхното нещастно положеніе. Българитѣ неможахъ инакъ да помислѣтъ, защото тѣхното минало бѣше толкова печално и мрачно, щото тѣ неможахъ даже да помислѣтъ, че ще е възможно кога и да е да са възродѣтъ: тѣ не знаяхъ даже че сѣ Българи, а не да мислѣтъ да са възраждатъ. Спасителніятъ гласъ направи своето дѣйствіе; захванахъ да са чуватъ отдѣлни лица да казватъ: „не щѣмъ да сме грѣци, а иисками да сме си Българи“ и малко по малко подирѣ гласътъ имъ трѣгна цѣль Български народъ. Но отъ дѣ са е зель онзи гласъ, който първи пѣтъ стресна Българитѣ и ги събуди отъ дълбокіятъ имъ сънь? Този гласъ сѣ онзи велики и неуморими Българи труженци, които работяхъ въ полето на народното самосъзнаніе. Любовта на тѣзи велики труженци, — при сичко това, че тѣ живѣяхъ въ най печалното и неутешителното време за Българскіятъ народъ, — бѣше толкова силна, щото тѣ не само устояхъ противъ сичкигѣ тогавашни незгодиности и мѣчнотии и запалихъ искрицата на народніятъ ни духъ, на народното ни съзнаніе, но йоще я раздувахъ и приготвихъ тѣй, щото отъ нея избухна спасителенъ за насъ пламѣкъ.

Тѣзи Българки дѣятелни, които вардяхъ искрицата на народното съзнаніе, неможахъ да работятъ на широко, но работяхъ искрено и чистосърдечно и трудѣтъ имъ принесе голѣма полза. Образѣтъ на тѣзи труженци ни са представлява въ по величественъ видъ, като си помислими само за тѣхната твърдъ и непреклонна воля, за голѣмата имъ енергія, за небесната имъ любовъ къмъ народѣтъ, за чудното имъ самоотверженіе и безстрашливостъ, безъ които качества тѣ не бы могли да дѣйствуватъ въ онѣзи тѣжки,